VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Spraw Wewnętrznych**
(nr 98)
z dnia 24 lipca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Wewnętrznych (nr 98)

24 lipca 2013 r.

Komisja Spraw Wewnętrznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Wójcika (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1497).

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Stachańczyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wraz ze współpracownikami, **Stanisław Chmielewski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, ppłk **Tomasz Raczyk** zastępca dyrektora Biura Kadr i Szkolenia Centralnego Zarządu Służby Więziennej wraz ze współpracownikiem, **Przemysław Siejczuk** starszy specjalista w Departamencie Prawa i Bezpieczeństwa Pozamilitarnego Biura Bezpieczeństwa Narodowego, **Marcin Kolasa** wiceprzewodniczący Krajowej Komisji Wykonawczej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej, **Robert Osmycki** przewodniczący Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność", **Tomasz Podolski** wiceprzewodniczący Zarządu Krajowego Związku Zawodowego Strażaków „Florian" oraz **Tomasz Krzemieński** wiceprzewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Policjantów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jacek Karolak, Anna Pilarska, Aniela Rytel** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Piotr Podczaski** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Szanowni państwo, witam na posiedzeniu Komisji Spraw Wewnętrznych. Witam pana ministra Stachańczyka, pana ministra Chmielewskiego wraz ze współpracownikami, witam również przedstawicieli związków zawodowych formacji mundurowych. Przy okazji chciałbym złożyć w imieniu Komisji Spraw Wewnętrznych i własnym najserdeczniejsze życzenia dla funkcjonariuszy Policji, dlatego że dzisiaj przypada Święto Policji.

Szanowni państwo, ustawa, którą dzisiaj się zajmujemy, to projekt rządowy, dlatego proponuję, aby pan minister przedstawił, czego on dotyczy. Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Piotr Stachańczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt w dniu dzisiejszym przedstawić Wysokiej Komisji projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojsko-

wego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw, który dotyczy zmiany zasad ustalania wysokości uposażenia funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych w okresie choroby, zbliżonych do systemu powszechnego. Na początku trzeba zwrócić uwagę, że normą wynikającą z systemu powszechnego jest obniżanie wysokości wynagrodzenia pracownika nieobecnego z powodu choroby. Co do zasady za czas niezdolności do pracy wskutek choroby pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia. Jednocześnie pracodawcy mają prawo kontrolować prawidłowość wykorzystywania zwolnienia z pracy, istnieje też możliwość kontroli prawidłowości wystawienia zwolnienia lekarskiego. Od tych zasad odstępstwem są uregulowania zawarte w ustawach pragmatycznych służb mundurowych. Funkcjonariusze i żołnierze w razie choroby otrzymują 100% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia. Jednocześnie przepisy obowiązujących ustaw nie przewidują możliwości sprawdzenia, czy funkcjonariusze lub żołnierze przebywający na zwolnieniach lekarskich rzeczywiście chorują, a także jak wykorzystują zwolnienia lekarskie. Uwzględniając powyższe, a także uwzględniając opinię kierownictw poszczególnych formacji i mając na celu zmniejszenie liczby zwolnień lekarskich oraz stworzenie warunków do wzrostu motywacji do służby tych funkcjonariuszy i żołnierzy, którzy wykonują zadania służbowe w zastępstwie za przebywających na zwolnieniach lekarskich, przygotowany został niniejszy projekt ustawy.

Do najważniejszych rozwiązań proponowanych w projekcie należy zasada, iż uposażenie wraz z dodatkami o charakterze stałym, przysługujące funkcjonariuszowi lub żołnierzowi na zwolnieniu lekarskim, ulega obniżeniu o 20% w okresie przebywania na tym zwolnieniu. Natomiast 100% uposażenia jest zachowywane, gdy funkcjonariusz przebywa na zwolnieniu lekarskim w związku z wypadkiem podczas służby, chorobą powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, wypadkiem w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby, chorobą przypadającą w czasie ciąży, poddaniem się badaniom dla kandydatów na dawców, oddaniem krwi, a także wykonywaniem zadań służbowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, działaniem innych osób w wyniku popełnienia przez te osoby umyślnego czynu zabronionego w związku z wykonywaniem czynności przez funkcjonariusza i czynami o charakterze bohaterskim, do których doszło w szczególnie niebezpiecznych warunkach, z narażeniem życia lub zdrowia i wykazaniem wyjątkowej odwagi. Zwolnienie od zajęć służbowych następować będzie na podstawie zwykłego zaświadczenia lekarskiego na standardowym druku zwanym drukiem L4. Jednocześnie ograniczony zostanie okres zwolnienia od zajęć z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem do 60 dni w roku kalendarzowym i nad chorym członkiem rodziny do 14 dni. Wprowadzona zostanie możliwość kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby przez komisje lekarskie podległe właściwym ministrom, a także możliwość kontroli prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez właściwego przełożonego funkcjonariusza oraz komisje lekarskie. Wprowadzone zostaną także sankcje, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że zwolnienie wykorzystywane jest nieprawidłowo lub zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane. Jedno zastrzeżenie: obniżenie uposażenia z tytułu przebywania na zwolnieniach lekarskich nie będzie uwzględniane przy obliczaniu podstawy wymiaru uprawnień emerytalnych i rentowych, czyli osoba, która będzie szła na emeryturę w trakcie zwolnienia będzie miała oczywiście emeryturę i rentę naliczaną od pełnego uposażenia.

Druga zmiana, którą proponujemy w projekcie, to zmiana zasad naliczania tzw. nagrody rocznej czy uposażenia rocznego, która ma stanowić 1/12 uposażenia otrzymanego w trakcie roku kalendarzowego, za który nagroda przysługuje, a nie ma być odnoszona do ostatniego uposażenia w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje. Uważamy bowiem, że nagroda roczna jest nagrodą za pracę w całym roku i powinna również w wymiarze finansowym oddawać wysokość uposażenia, jaką funkcjonariusz uzyskiwał w toku całego roku, a nie odnosić się wyłącznie do tego, co się dzieje na koniec roku. To jest również odpowiednik tego rozwiązania, które obowiązuje w systemie powszechnym, w nie tak dawno przyjętej przez Wysoką Izbę ustawie. Tam jest tylko mowa o 8,5%,

a tu o 1/12, ale matematycznie chodzi o to samo. Natomiast katalog uprawnień związanych z rodzicielstwem zostanie dopisany do okoliczności, które nie wpływają negatywnie na prawo do nagrody rocznej – urlop macierzyński, dodatkowy urlop macierzyński, urlop ojcowski itd. Również do świadczeń emerytalnych i rentowych, czyli do wyliczania świadczeń przy odejściu ze służby nagroda będzie obliczana na starych zasadach, czyli w wymiarze wynikającym z ostatnio zajmowanego stanowiska.

Ostatnia proponowana zmiana, również zmierzająca w kierunku systemu powszechnego, to jest skrócenie okresu ochrony przed zwolnieniem osób, które zaprzestały służby z powodu choroby – z dwunastomiesięcznej, która obowiązuje dzisiaj, do standardowo znanej w systemie powszechnym ochrony w okresie 182 dni. Oczywiście ustawa zawiera też przepisy przejściowe regulujące sytuację funkcjonariuszy i żołnierzy, których ustawa, że tak powiem, złapie w toku zwolnień czy w toku leczenia.

Szanowni państwo, w uzasadnieniu do ustawy wskazane zostały dane pokazujące stopień chorobowości, stopień wykorzystywania zwolnień i liczbę dni w poszczególnych latach. To są właśnie te dane, które służyły nam jako podstawa do tego, aby przyjąć, że ustawa taka jest naprawdę niezbędna. Ja ze swej strony mogę powiedzieć, że odwiedziłem przez ostatni rok prawie wszystkie, z wyjątkiem jednego, oddziały SG i od przełożonych służbowych, od kadrowców słyszałem właśnie tylko jeden postulat: żeby uregulować sytuację związaną z L4 inaczej niż do tej pory, bo istnieją istotne problemy z planowaniem służby, istotnie zwiększają się obciążenia osób, które muszą zastępować tych, których nie ma, i to ma bezpośrednie przełożenie na kwestię liczby nadgodzin, która zamiast się zmniejszać, to dalej się zwiększa lub utrzymuje, bo ktoś musi wykonywać zadania, a nie ma funkcjonariuszy w służbie.

Na zakończenie chcę dodać, że ta ustawa nie ma na celu oszczędności. Ona zawiera przepis, że wszystkie pieniądze, które zostaną zaoszczędzone w budżetach poszczególnych formacji z tytułu tego, że te świadczenia zostaną obniżone, zostaną przekazane na fundusz nagród i mają służyć zwiększeniu w formie nagrodowej uposażenia tych funkcjonariuszy, którzy będą wykonywać zadania zamiast przebywających na zwolnieniach lekarskich. Zatem z punktu widzenia budżetu państwa to jest ustawa obojętna, która nie spowoduje żadnych oszczędności, nie nastąpi żadne zmniejszenie środków formacji z powodu tego, że ustawa ta wejdzie w życie. To tyle tytułem wprowadzenia, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Z całą pewnością ustawa, którą pan przedstawił, jest z jednej strony oczekiwana społecznie, tak jak oczekiwane społecznie jest zbliżenie systemu dotyczącego funkcjonariuszy mundurowych do systemu powszechnego, ale jednocześnie budzi spore emocje wśród funkcjonariuszy, co jest zrozumiałe. W związku z tym już teraz chciałbym poinformować Komisję o tym, że wpłynął wniosek przygotowany przez panią poseł Krystynę Łybacką dotyczący przeprowadzenia wysłuchania publicznego tego projektu. Do rozpatrzenia tego wniosku formalnie przejdziemy dopiero za chwilę, natomiast myślę, że takie wysłuchanie publiczne się odbędzie, o czym informuję Komisję, zanim przystąpimy do dyskusji w pierwszym czytaniu. Czy są w związku z tym pytania do pana ministra? Pani poseł Łybacka, a później pan poseł Siarka. Proszę, pani poseł.

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Bardzo dziękuję. Najpierw dwie uwagi natury ogólnej. Rozumiem, że planowanie pracy Komisji to jest rzecz jedna, a wszelkie święta i uroczystości to rzecz odrębna, ale nie jest fortunnym zbiegiem fakt, że właśnie w dniu Święta Policji procedujemy ten projekt, bo jest to swoisty prezent dla funkcjonariuszy.

Po drugie, cieszę się, że na posiedzeniu jest obecny pan minister Chmielewski, ponieważ chciałabym zapytać pana, panie ministrze, jakie jest kryterium wyboru, kiedy państwo uwzględniacie funkcjonariuszy Służby Więziennej, a kiedy nie? Ja panu podpowiem: kiedy trzeba pogorszyć warunki, to państwo pamiętacie, że jest taki rodzaj służby, a kiedy trzeba uregulować pozytywnie, tak jak we wczorajszym projekcie, dziwnym tra-

fem funkcjonariuszy tam nie ma. Więc mam postulat, aby jednak w przyszłości pamiętać, że w pana resorcie też są mundurowi.

A teraz przechodzę do samego projektu. Proszę państwa, rozumiem, że wśród wielu osób niezwiązanych ze służbą fakt zróżnicowanych uregulowań budzi emocje. Myślę, że nic tak nie podgrzewa emocji Polaków jak zróżnicowanie, które skutkuje finansowo, tylko musimy zdecydować, czy odróżniamy pracowników, którzy przychodzą o 8.00 i wychodzą o 15.00, od tych, którzy są funkcjonariuszami, czyli są na służbie. Zróżnicowanie w terminologii, w aksjologii jest oczywiste – nikt nie powie, że to jest praca, to jest służba. A skoro to jest służba to znaczy, że musi mieć uregulowania, które spełniają warunki specyficzne dla tego rodzaju służby.

Sprawa druga. Pamiętam, bo byłam bardzo w ten projekt zaangażowana i mocno wtedy polemizowałam z panem premierem, że kiedy wprowadzano nowe zasady, możliwości przechodzenia na emeryturę, to padło bardzo jasne zapewnienie, że w stosunku do funkcjonariuszy już zatrudnionych nie zajdą żadne zmiany, które pogarszałyby ich stosunek pracy i dotychczasowe, przyjęte uregulowania. Chciałabym zapytać, jak się to ma do tamtych słów? Bo trudno powiedzieć, że ten projekt poprawia te warunki.

I wreszcie sprawa trzecia. Pan minister Stachańczyk powiedział, że celem projektu nie jest zaoszczędzenie pieniędzy, a pieniądze, które zostaną pozyskane – bo rozumiem, że unikamy słowa „zaoszczędzone" – na mocy tego projektu, będą przeznaczone na fundusz nagród. Panie ministrze, pan doskonale wie, jak wygląda fundusz nagród, a także wie pan doskonale, jak są zróżnicowane i według jakiego kryterium są przyznawane nagrody. Ja bym wolała, żeby do tego projektu – jeśli już takie jest założenie – było dołączone jakieś opracowanie, które byłoby przemyśleniem wreszcie racjonalnego motywacyjnego systemu płac, które uwzględniałoby naprawdę pracujących funkcjonariuszy, a nie funkcjonariuszy pełniących wysokie funkcje, bo to są dwie różne rzeczy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję. Teraz pan poseł Siarka. Jeżeli są inni posłowie chętni do zabrania głosu, bardzo proszę o sygnalizowanie. Jeszcze pan poseł Ostrowski. Zamykam listę. Proszę w takim razie o zabranie głosu przez pana posła Siarkę, a później odpowiedzi udzielą ministrowie.

Poseł Edward Siarka (SP):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, przyłączając się do głosu pani profesor, trzeba powiedzieć o jeszcze jednej kwestii. To, co dzisiaj omawiamy, ten projekt to dla funkcjonariuszy – poczynając od funkcjonariuszy Policji, skończywszy na funkcjonariuszach Ministerstwa Obrony Narodowej – kolejny prezent po tym, jakim było wydłużenie wieku emerytalnego. Jest to też na pewno coś, co podważa zaufanie funkcjonariuszy, zakłóca stabilizację życiową, bo jest to kolejna niekorzystna zmiana dla wszystkich tych, którzy stoją na straży naszego bezpieczeństwa. Tak należy to ocenić, bo ten projekt ustawy na pewno tak jest odbierany przez wszystkie środowiska zainteresowane, przez poszczególne formacje. Natomiast moje pytanie do pana ministra jest następujące: czy państwo analizowaliście, czy państwo dociekaliście, jaka jest przyczyna tego, że w Straży Granicznej na dobrą sprawę co roku mamy największą absencję chorobową? Co jest tego przyczyną, czy państwo próbowali to rozstrzygnąć, dlaczego absencja w SG jest najwyższa spośród wszystkich formacji, które mamy tu wymienione? A są to: PSP, BOR, CBA, Agencja Wywiadu, ABW, Służba Więzienna. Co jest przyczyną, bo jakaś analiza powinna być w tej materii przeprowadzona, żebyśmy mieli pełen obraz, skąd bierze się ta absencja chorobowa, która – jak sam pan minister powiedział – w niektórych momentach może paraliżować pracę tej formacji.

Jest jeszcze druga kwestia, o którą chcę zapytać. W uzasadnieniu państwo piszecie, że ustawowa gwarancja wypłaty 100% uposażenia podczas nieobecności w służbie z powodu choroby stwarza pole do nadużyć. Takie stwierdzenie jest godne uwagi i uważam, że powinno być głębiej przeanalizowane, bo przecież mówimy tu o formacjach, które powinny się kierować zasadami praworządności i stać na straży prawa, a tutaj używamy argumentu, że mamy do czynienia z nadużyciami. Czym to jest spowodo-

wane, że państwo używacie tego rodzaju sformułowania, że funkcjonariusze mieliby nadużywać zwolnień lekarskich, co miałoby paraliżować pracę poszczególnych formacji? Z uzasadnienia nie dowiadujemy się bowiem niczego, co by wskazywało, że przyłapano funkcjonariuszy na tym, że w sposób nieuzasadniony korzystają ze zwolnień lekarskich, tylko mówi się, że to stwarza pole do nadużyć – takiego określenia użyli państwo w uzasadnieniu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Ostrowski.

Poseł Artur Ostrowski (SLD):

Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, dobrze, że odbędzie się wysłuchanie publiczne z uwagi na to, że zabrakło jednak konsultacji, spotkań i współpracy ze związkami zawodowymi przy projektowaniu tej nowelizacji. To będzie dobre miejsce, aby związki zawodowe i strona społeczna mogły się wypowiedzieć na temat zasadności tej nowelizacji. Natomiast wczytując się i wsłuchując w stanowisko rządu w sprawie tej ustawy, przytoczę cytat, słowa wypowiedziane przez ministerstwo: „Funkcjonariusze mają zagwarantowaną wypłatę 100% uposażenia podczas choroby oraz brak możliwości kontroli prawidłowości wystawionego zaświadczenia lekarskiego i jego wykorzystania, co powoduje, że niektórzy mogą traktować zwolnienie lekarskie jako formę dodatkowego urlopu". Wynika z tego, że po pierwsze, jeśli chcemy unormować tę sytuację, to należałoby wprowadzić kontrolę prawidłowości wystawionych zaświadczeń lekarskich, bo rozumiem, że tu leży problem, że co do tego są wątpliwości. Wiem, że ten projekt zakłada taki mechanizm, ale być może sam ten mechanizm wystarczyłby, aby zweryfikować te zwolnienia. Padło tu sformułowanie, że niektórzy funkcjonariusze mogą to wykorzystywać jako formę dodatkowego urlopu. W związku z tym mam pytanie do pana ministra, ilu funkcjonariuszy w różnych służbach pan minister skontrolował i jakie są dowody na to, że ci funkcjonariusze wykorzystywali zwolnienia lekarskie jako dodatkową formę urlopu? Rozumiem, że pan minister opiera się na jakichś konkretnych danych w tej sprawie.

Przedłożona ustawa w złym świetle stawia lekarzy, którzy wystawiają zwolnienia funkcjonariuszom na podstawie rzetelnej i obiektywnej oceny stanu ich zdrowia. Tak powinno być, ale rozumiem, że jednak tak nie jest, skoro ministerstwo ma uwagi, wątpliwości i przygotowało w tej sprawie projekt ustawy. Należałoby się przyjrzeć, dlaczego tak się dzieje – jeśli tak jest – że lekarze wystawiają w pewnym sensie fikcyjne zwolnienia lekarskie, umożliwiając tym samym – jak twierdzi ministerstwo – wykorzystanie zwolnienia lekarskiego jako formy urlopu. Jeśli tak jest, to wina leży po stronie lekarzy. Moim zdaniem należałoby uszczelnić system i wprowadzić ścisłą kontrolę wydawania takich zwolnień lekarskich – to byłoby panaceum na tę sytuację i uzdrowiłoby problem wykorzystywania zwolnień lekarskich – zamiast dokonywać zmian. Trudno będzie też, moim zdaniem, rozgraniczyć, kiedy funkcjonariusz zachorował, czy w trakcie służby, czy poza służbą, bo w sytuacji, kiedy to jest SG, Policja, SW czy PSP, będzie to według mnie trudne do zweryfikowania. Poza tym kto miałby podejmować decyzję w tej sprawie, czy funkcjonariusz zachorował na posterunku, czy poza pełnioną służbą? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Zamknąłem już listę, ale wyjątkowo jeszcze pan poseł Polak i potem przejdziemy do udzielania odpowiedzi.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący, ja króciutko. Wysoka Komisjo, zaproszeni goście, podzielam pogląd moich przedmówców i cieszę się z tego, że pani minister Łybacka zgłosiła wniosek o zwołanie wysłuchania publicznego. Na pewno wszyscy zainteresowani z dużą uwagą i zaangażowaniem w tymże wysłuchaniu wezmą udział.

Chciałbym zapytać pana ministra, skąd wzięło się przekonanie, ba, powiem więcej: pewność wręcz, że tak właśnie jest, bo w uzasadnieniu pisze się o oczywistości nadmiernej liczby nieobecnych z powodu choroby żołnierzy czy funkcjonariuszy. Jak mówił mój przedmówca, w ten sposób podważa się nie tylko wiarygodność lekarzy wystawiających zwolnienia, ale też samych żołnierzy czy funkcjonariuszy, wskazując na to, że ich cho-

roba jest symulacją czy że możliwość skorzystania ze zwolnienia lekarskiego jest w sposób bezpodstawny nadużywana. Nie mogę, panie ministrze, zgodzić się ze stwierdzeniem o nadmiernej liczbie nieobecnych z powodu choroby i że to wpływa ujemnie na wykonywanie zadań ustawowych przez funkcjonariuszy, przez te formacje. Nie wiem, czy konsultacje społeczne wypełniły oczekiwania – myślę, że jeszcze usłyszymy głos związków zawodowych w tej sprawie – czy były przeprowadzone rzetelnie. Uważam, że dotychczasowe zasady, z których korzystali funkcjonariusze służb mundurowych, były dobrymi zasadami i to, że dzisiaj, w dniu Święta Policji, rozpoczynamy debatę nad tym projektem ustawy, panie przewodniczący, absolutnie nie zasługuje na pochwałę, jest co najmniej niestosowne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę panów ministrów o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w MSW Piotr Stachańczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może odniosę się najpierw do kwestii różnych stwierdzeń z uzasadnienia. W dużej mierze musiało się pojawiać sformułowanie „może”, bo jak wcześniej mówiłem, nie można ocenić, jaki procent zwolnień w jaki sposób jest wykorzystywany w sytuacji, kiedy nie istnieje żaden system kontroli. Nie ma żadnego systemu kontroli, nikt nie ma prawa niczego skontrolować, w związku z tym bez kontroli nie ma możliwości przedstawiania wyników kontroli. Dlatego też oczywiście w uzasadnieniu padają stwierdzenia o stwarzaniu możliwości itp. Poza tym nie mogę również posługiwać się informacjami nieudowodnionymi, niebędącymi wynikiem formalnych kontroli. Natomiast tak jak mówiłem, to jest klasyczna ustawa, w której pewne rzeczy trzeba wyważać, a w tym przypadku bardzo wyraźnie zacząć szukać pewnej równowagi między dobrem widzianym przez funkcjonariuszy a dobrem służby, bo powtarzam, że mamy bardzo wysokie wskaźniki – i te dane są konkretne – absencji chorobowych, które w żaden sposób nie dają się powiązać z warunkami służby, z jej przebiegiem ani też z kwestią chorób związanych bezpośrednio ze służbą. Mamy w związku z tym bardzo zwiększone obciążenia pozostałych funkcjonariuszy, mamy nadgodziny i ten problem, zamiast się rozwiązywać, w żaden sposób się nie rozwiązuje, tylko wprost przeciwnie, trwa i się nie zmienia. Ustawa mówi o chorobach związanych ze służbą i w tym przypadku przewiduje inną procedurę, przewiduje komisję lekarską i 100% uposażenia. Ale też budzi ten projekt i budził dość poważne dyskusje społeczne, poza tymi rozmowami z przełożonymi, o których mówiłem, również w czasie rozmów czy spotkań społecznych, bo jakie jest logiczne uzasadnienie tego, że w jednym pokoju siedzi funkcjonariusz i pracownik cywilny i jeden z nich, kiedy zachoruje na grypę, którą dziecko przyniesie z przedszkola, będzie dostawał 100% uposażenia, a drugi zachoruje i będzie dostawał 80%, chociaż dzieci chodzą do tego samego przedszkola i to jest ta sama grypa. Za jednego trzeba będzie zrobić zastępstwo i za drugiego, a na spotkaniach tego typu pytania padają, dlaczego właściwie tak jest. Jeszcze raz podkreślam, że nie chodzi o choroby związane czy wynikające ze służby – te są uregulowane osobno, połączone z wczoraj dyskutowaną ustawą o odszkodowaniach, z rozporządzeniem dołączonym do tej ustawy, mówiącym o chorobach, które się uznaje, i przewidującym tryb uznawania, że ktoś choruje w związku ze służbą. Jeśli choruje w związku ze służbą, oczywiście przysługuje 100% i to nie budzi żadnych wątpliwości i to jest w tej ustawie.

Natomiast jeżeli pani poseł Łybacka mówi o funduszach nagrodowych, to bardziej czytelnie nie da się chyba tego zapisać: „Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń w okresie przebywania na zwolnieniu przeznacza się w całości na nagrody za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie policjantów przebywających na zwolnieniach lekarskich”. Można to jeszcze doprecyzowywać, ale wydaje mi się, że przepis ten przeznacza konkretną kwotę na bardzo konkretny cel i nie da się tego w żaden sposób zmienić – cała kwota musi być przeznaczona i wypłacona właśnie tym funkcjonariuszom.

Na koniec chcę powiedzieć, że oczywiście jak najbardziej uważam za dobry pomysł, aby przeprowadzić – zdając sobie również sprawę z aspektów społecznych – wysłuchanie publiczne przez Komisję i wysłuchanie opinii strony społecznej pewnie w szerszym zakresie niż umożliwia to tylko posiedzenie Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze pan minister Chmielewski? Proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Stanisław Chmielewski:

Dziękuję. Wysoka Komisjo, pani minister, chciałbym, żebyśmy pamiętali także o czasach sprzed roku 2010, kiedy to została uchwalona ustawa o Służbie Więziennej, i to ustawa szeroka, kompleksowa. A w tamtych czasach, kiedy mówiono o służbach mundurowych, nie zawsze pamiętano o tym, że jest również SW i były takie momenty, że inne służby otrzymywały określone środki, wsparcie, programy restrukturyzacyjne, a ta służba nie otrzymywała. Ale to już minęło, dzisiaj, jeżeli chodzi o Ministra Sprawiedliwości, jesteśmy w takim miejscu, że z całą pewnością wiemy – i mówię to zarówno w imieniu własnym, jak i w imieniu byłych i obecnego Ministra Sprawiedliwości – że mamy Służbę Więzienną i ta służba cały czas jest z nami w bieżącym kontakcie, tak jak i związki zawodowe. A sytuacja, o której pani mówi, że w jednej ustawie jesteśmy, a w innej nie, jest następstwem tego, że mamy stosunkowo nową ustawę o Służbie Więziennej i te stanowiska są uzgodnione z tą służbą, stąd udział akurat w tym rozwiązaniu, a brak naszego udziału w rozwiązaniu, o którym była wczoraj mowa w ramach pierwszego czytania.

Chcę dodać jeszcze jedną rzecz. Jestem przekonany, że trzeba wprowadzać mechanizmy, które będą wpływały na stawianie się funkcjonariuszy do służby, i to we wszystkich formacjach, chociażby dlatego, że w ustawie o Służbie Więziennej mamy mechanizm, który odnosi się do nagrody rocznej i wprowadzono tam rozwiązanie, które powoduje, że za okres zwolnienia lekarskiego, czyli za okres choroby powyżej 14 dni następuje utrata części tej nagrody. I skutek jest taki: SW nie jest dziś służbą najmniej chorującą czy najwięcej chorującą, ale właśnie choruje mniej więcej przez okres 10–14 dni. Jeżeli jest inaczej, to są tu przedstawiciele związków zawodowych, którzy mogliby powiedzieć, czy mówię prawdę, czy nie, ale dane, jakimi dysponuję, na takie stwierdzenie mi pozwalają. To jest również asumpt do tego, że warto mówić o wszelkich mechanizmach, które wprowadzają możliwość kontroli. Poza sporem jest kwestia równych szans zarówno pracowników cywilnych, jak i funkcjonariuszy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani poseł Łybacka.

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

W ramach *ad vocem*. Po pierwsze, bardzo dziękuję panu ministrowi Stachańczykowi za poparcie wniosku o wysłuchanie publiczne. Myślę, panie ministrze, że jesteśmy zgodni i obiecuję bardzo rzetelną pracę w zakresie wyeliminowania tych osób, które nadużywają zwolnień, bo wiem, że są także osoby – i o tym mówią także przedstawiciele służb – które chorują po to, żeby pracować. Nikt z odpowiedzialnych przedstawicieli służb i posłów nie będzie bronił takich funkcjonariuszy, ale też nikt z odpowiedzialnych przedstawicieli służb, posłów nie będzie uznawał odpowiedzialności zbiorowej. W związku z tym możemy poszukać rozwiązań, które pozwolą wyeliminować patologie, ale równocześnie zachować specyfikę służby.

Natomiast co do pana ministra Chmielewskiego. Panie ministrze, gdyby było tak, jak pan powiedział, to ja bym tylko powiedziała dziękuję, ale pan doskonale wie, że o ile może pan minister powiedzieć, że nie było SW w programie modernizacji, który nie pan przyjmował – w porządku – to już przedłużenie tego programu to czasy pana lub pańskiego poprzednika, w każdym razie to już była ta koalicja. Nie było SW. Gdyby pan minister wsłuchał się w to, co mówił minister Stachańczyk, to wiedziałby pan, że minister Stachańczyk powiedział jedną niezwykle istotną rzecz. Do wczorajszego projektu ustawy dołączono projekt rozporządzenia z wykazem chorób związanych z wykonywaniem służby, które będą traktowane inaczej niż zwykła grypa. A w tym projekcie nie ma funkcjonariuszy SW, więc oni podlegają regulacjom z dzisiejszego projektu, 1497, i nie mają zabezpieczeń z wczorajszego projektu.

I na koniec chcę panu ministrowi powiedzieć, że wczoraj minister Biernacki przyrzekł, że znajdzie się rozwiązanie dla funkcjonariuszy. Zorientuje się tylko, czy możemy rozszerzyć wczorajszy projekt, czy będzie musiał być nowy. Więc cieszę się, że i tak będziemy razem na rzecz funkcjonariuszy pracować.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Dobrze, jeszcze pan minister Chmielewski w imieniu strony rządowej. Proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Ja też się cieszę, pani minister, pani profesor, z tego, że pracujemy razem na rzecz Służby Więziennej, bo tak rozumiem swoją rolę w tym miejscu, w którym dzisiaj pełnię służbę, i wierzę w to, że jeżeli mamy wspólnie znaleźć rozwiązanie, to je znajdziemy. Natomiast chcę jeszcze raz podkreślić, że ustawa o Służbie Więziennej z 2010 r. wprowadziła specyficzne rozwiązania dotyczące tej służby, w tamtym momencie nawet lepsze od innych, ale też jednocześnie przepisy wykonawcze do tej ustawy dają tej służbie ochronę w takim zakresie, o jakim mówiliśmy wczoraj. Czy trzeba poszerzać zakres wczorajszego projektu, to oczywiście zbadamy, z całą pewnością również przy współudziale przedstawicieli SW.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Przed nami jeszcze zakończenie pierwszego czytania i rozpatrzenie wniosku, natomiast czy na tym etapie ktoś z zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, proszę się przedstawić.

Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów Tomasz Krzemieński:

Tomasz Krzemieński, wiceprzewodniczący ZG NSZZ Policjantów. Jeżeli można, panie przewodniczący, szanowni państwo, powiem na tym etapie o kilku kwestiach.

Jeżeli chodzi o konsultacje społeczne, o czym była tu mowa, to jest z nimi problem, również w kontekście tego, czego dotyczy dyskusja, czyli projektu ustawy o świadczeniach odszkodowawczych, ponieważ my, obok wszystkich innych związków zawodowych wchodzących w skład Federacji Związków Zawodowych Służb Mundurowych, negatywnie zaopiniowaliśmy ten projekt ze względu na to, że nie dołączono do niego projektu rozporządzenia zawierającego wykaz chorób mających związek ze służbą. Takiego projektu rozporządzenia do dzisiaj nie otrzymaliśmy, nie uczestniczyliśmy też w posiedzeniu Komisji, która tym projektem ustawy o świadczeniach… Aha, przepraszam. W każdym razie jeśli chodzi o projekt ustawy o zwolnieniach lekarskich, to był z tym duży problem, o czym wspominał między innymi poseł Polak, bo po otrzymaniu projektu ustawy w grudniu ubiegłego roku w styczniu wydaliśmy opinię jako wszystkie związki wchodzące w skład federacji i przez 5 miesięcy nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. Tego samego dnia, kiedy związki zawodowe reprezentowane w Policji spotkały się z wiceministrem spraw wewnętrznych, panem Marcinem Jabłońskim, projekt rządowy już został przyjęty na posiedzeniu Rady Ministrów, a następnie skierowany do Sejmu. Już po skierowaniu projektu do Sejmu mieliśmy spotkanie z panem ministrem Sienkiewiczem, ale praktycznie trudno powiedzieć, żeby nasze argumenty w tej sprawie zostały zrozumiane, stąd uważamy, że faktycznie ten aspekt konsultacji w dużej mierze nie był zgodny z ustawą o związkach zawodowych, przede wszystkim jeśli chodzi o podstawowy wymóg dotyczący udzielenia odpowiedzi na opinię. Nastąpiło to dopiero po kilku miesiącach, zbiorczo, choć praktycznie każdy związek powinien otrzymać odpowiedź na swoją opinię. My jako związek zawodowy policjantów odpowiedzi bezpośrednio na naszą opinię nie otrzymaliśmy aż do dnia obecnego.

Pan minister Stachańczyk mówił, że nie chodzi o choroby związane czy wynikające ze służby, ale tu jest właśnie ten podstawowy problem, o czym też państwo wspominali, że są takie przypadki, gdzie trudno jest rozgraniczyć, czy choroba ma związek ze służbą, czy nie ma. Jeżeli funkcjonariusz Policji lub SG pełni służbę w trudnych warunkach pogodowych i zachoruje na grypę, przeziębi się, to ma to związek ze służbą czy nie? Nie ma tego w wykazie chorób i ustawa też nie przewiduje tego jako przypadku, który by wyłączał odpowiedzialność finansową, czyli obniżenie uposażenia. I to jest ten podstawowy problem.

Kolejna rzecz. Pan minister mówił na początku, że ustawa zamierza wprowadzić zmiany dotyczące uposażenia w okresie choroby na zasadach zbliżonych do systemu powszechnego. Otóż my argumentujemy cały czas i mówimy, że został wyjęty z systemu powszechnego tylko jeden element, czyli 80-procentowa płatność za zwolnienia lekar-

skie, a pozostałych elementów z tego systemu nie ma i w momencie, gdyby ta ustawa w obecnie proponowanym kształcie weszła w życie, to funkcjonariusze znaleźliby się w sytuacji gorszej od innych grup zawodowych, bo nie mają płatnych nadgodzin, nie mają ekwiwalentu za służbę pełnioną w nocy, w święta, w dni ustawowo wolne, a pozostałe grupy zawodowe generalnie takie uprawnienia mają. To zbliżenie do systemu powszechnego jest takie jakby nie do końca.

Dlaczego do tej pory uposażenia były w 100% płatne? Dlatego że funkcjonariusze muszą być w pełni dyspozycyjni, że godzą się na ograniczenie praw obywatelskich, że każdy funkcjonariusz, który rozpoczyna służbę, składa ślubowanie, że będzie pełnił ją z narażeniem zdrowia, a nawet życia i jak państwo wiecie, nie są to tylko słowa, bo wielu funkcjonariuszy podczas służby to zdrowie, a nawet życie straciło. Ponadto są przykłady, jak mówimy, rozwiniętych krajów europejskich, przywołanych w uzasadnieniu tego projektu, takich jak Niemcy, Francja, również Wielka Brytania. W Wielkiej Brytanii dopiero powyżej 180 dni przebywania na zwolnieniu lekarskim obniża się uposażenie funkcjonariusza policji, więc być może jakimś rozwiązaniem byłby okres ochronny w tej ustawie? Może pozwoliłoby to na wyjaśnienie tych wszystkich spornych sytuacji, czy katar ma charakter służbowy, czy niesłużbowy, bo gdyby okres ochronny istniał, w dużej mierze ten problem by rozwiązał.

I oczywiście jako związki zawodowe uważamy, że bardzo dobrze, jeśli dojdzie do wysłuchania publicznego, bo będziemy mogli w szerszy sposób przedstawić nasze argumenty i liczymy, że one wpłyną na ostateczne stanowisko w sprawie tego projektu, który na dzisiaj jest dla służb mundurowych niekorzystny. Ponadto faktycznie jest swoistą ironią, że pierwsze czytanie tego projektu odbywa się akurat w dniu Święta Policji, czyli 24 lipca, zgodnie z naszą ustawą pragmatyczną. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Czy przedstawiciele rządu chcieliby jeszcze na tym etapie zabrać głos? Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSW Piotr Stachańczyk:

W uzasadnieniu rzeczywiście są przykłady dotyczące innych krajów, tylko chciałem dodać, że 100-procentowe uposażenie w czasie choroby obowiązuje w krajach, które przyjęły taki model dla wszystkich urzędników państwowych. Taki model został wytworzony we Francji, w Niemczech i generalnie co do zasady, choć są pewne wyjątki, dotyczy on urzędników państwowych cywilnych, mundurowych – wszyscy są objęci tym rozwiązaniem. Więc to nie jest specyficzne rozwiązanie dotyczące służb w tych krajach, tylko pewien ogólny model oddzielający inne regulacje dla systemów niepaństwowych od urzędników państwowych jako korpusu rozumianego w całości. W związku z tym trochę inaczej to w tym układzie wygląda. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Przepraszam, że pominąłem jednego z panów, natomiast mówiąc szczerze, miałem wrażenie, że pan przewodniczący wypowiada się w imieniu całej strony związkowej. Jeżeli coś nie zostało powiedziane, to bardzo proszę o krótką wypowiedź, bo naprawdę musimy procedować wnioski i za chwilę nie będziemy w stanie tego zrobić z przyczyn oczywistych.

Przewodniczący Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność" Robert Osmycki:

Dosłownie minutę, panie przewodniczący. Krajowa Sekcja Pożarnictwa NSZZ „Solidarność", Robert Osmycki, przewodniczący. Ja tylko dwa zdania. Chciałem państwu powiedzieć, że w 2010 r., na początku procedowania ustawy, pytaliśmy pana ministra i bodajże autora tego projektu, pana dyrektora Włodarczyka, o nadużycia popełniane przez funkcjonariuszy w zakresie wykorzystywania zwolnień lekarskich. Otrzymaliśmy informację, że w odniesieniu do lat 2008–2010 prowadzone są postępowania bodajże wobec 12 funkcjonariuszy na 160 tys. funkcjonariuszy, którzy pełnią służbę w MSW. Z tym że od razu nasz prawnik wskazał, że przynajmniej jedna lub dwie sprawy z góry są przegrane ze względu na to, że istniało w ogóle inne domniemanie naruszenia upraw-

nień przełożonego wobec funkcjonariusza. Nie wiem, jak to się skończyło, ale prawdopodobnie większość tych spraw została umorzona albo w ogóle spadła z wokandy.

Druga rzecz. W imieniu „Solidarności" chciałbym zwrócić uwagę na to, że projekt L4, zresztą jak i w pewnym miejscu projekt wczorajszej ustawy, narusza Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności ze względu na to, że wymusza na funkcjonariuszu udowodnienie swojej niewinności, czyli łamie zasadę domniemania niewinności.

Na dzisiaj to tyle, resztę uwag zgłosimy na zaproponowanym przez panią minister wysłuchaniu publicznym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Polaczek z wnioskiem formalnym.

Poseł Jerzy Polaczek (PiS):

Panie przewodniczący, chciałbym złożyć wniosek formalny w imieniu Klubu Parlamentarnego PiS o odrzucenie przedłożonego projektu w pierwszym czytaniu. Zwracamy uwagę na to, iż odchodzimy w tej nowelizacji od traktowania służb wymienionych w ustawie w sposób odmienny od systemu powszechnego. Mamy rozwiązania zagraniczne, które również są przywoływane – odniósł się do nich także pan minister Stachańczyk – które w sposób właściwy dla służb w innych krajach pozwalają funkcjonariuszom policji, żołnierzom przebywającym na zwolnieniach lekarskich otrzymywać co do zasady 100% uposażenia. Natomiast w zakresie zwolnień lekarskich istnieją rozwiązania polegające na bardzo mocno rozbudowanym systemie kontroli lekarskich, weryfikującym zdolność danego funkcjonariusza do służby. Strona społeczna w swoich wystąpieniach podkreślała, iż zapewnienia Prezesa Rady Ministrów w 2010 r. w tej sprawie były całkowicie odmienne. Rozpatrujemy projekt ustawy bez kompleksowego raportu na temat stanu zdrowia funkcjonariuszy tych służb, który zawierałby bardzo wnikliwe dane statystyczne uzasadniające przede wszystkim rozległość proponowanych rozwiązań. Na tym etapie, niezależnie od zgłoszenia wniosku o wysłuchanie publiczne, który poprzemy, zgłaszamy wniosek o odrzucenie w pierwszym czytaniu niniejszego projektu.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję. Zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do prac nad projektem ustawy. Zgłoszono dwa wnioski, wniosek dalej idący to wniosek o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu.

Kto jest za przyjęciem wniosku zgłoszonego przez pana posła Polaczka? (6) Dziękuję. Kto jest przeciw? (12) Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Jacek Karolak:

6 głosów za, 12 przeciw i 2 wstrzymujące.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo. Wniosek nie uzyskał większości.

Przechodzimy do rozpatrzenia drugiego wniosku. To jest wniosek przygotowany przez panią poseł Krystynę Łybacką w sprawie przeprowadzenia wysłuchania publicznego. Najpierw głosujemy sam wniosek, a później uchwałę o terminie. Czy pani poseł na tym etapie chce zabrać głos?

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, sądzę, że wszystko jest jasne.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

Dziękuję bardzo.

W takim razie kto jest za przeprowadzeniem wysłuchania publicznego? (22) Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Nie widzę. Wniosek przeszedł jednomyślnie. Panie Jacku, ile głosów za? 22 głosów za.

Bardzo dziękuję, pani poseł, za wcześniejsze zgłoszenie tego wniosku, bo to pozwoliło nam na przygotowanie strony formalnej i podjęcie decyzji co do dnia, a także na znalezienie sali na to wysłuchanie publiczne…

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

A ja dziękuję za jego poparcie.

Przewodniczący poseł Marek Wójcik (PO):

W każdym razie jeżeli chodzi o uchwałę, to nie będę odczytywał całości treści uchwały, natomiast proponujemy, aby wysłuchanie publiczne odbyło się 27 sierpnia 2013 r. o godz. 11.00 w Sali Kolumnowej w gmachu Sejmu.

Czy są uwagi do uchwały? Nie słyszę, w związku z czym uchwała została przyjęta przez Komisję.

Szanowni państwo, zamykam posiedzenie Komisji.